

URZĄD GMINY NIEDRZWICA DUŻA

Wpł.
dnia: 2026 -02- 18

nr 342 36 etw

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie
z dnia 17 lutego 2026 r.

Uchwała Nr 932.33.2026

Elektronicznie podpisany przez:
Piotr Zbigniew Prystupa
dnia 18 lutego 2026 r.

BIURO RADY GMINY

Wpł.
dnia: 19 LUT. 2026

NIEDRZWICA DUŻA

w sprawie stwierdzenia nieważności części uchwały Rady Gminy Niedrzwica Duża

Na podstawie art. 91 ust. 1 w związku z art. 86 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.) oraz art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7) - Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie

uchwala, co następuje:

stwierdza się nieważność Uchwały nr XXIII/160/26 Rady Gminy Niedrzwica Duża z dnia 22 stycznia 2026 r. w sprawie uchwalenia Programu budowy przydomowych oczyszczalni ścieków w Gminie Niedrzwica Duża na lata 2026-2029 w części dotyczącej:

- § 6 ust. 3 załącznika Nr 1 "Regulamin udzielania dotacji...", określającego przesłanki zwrotu dotacji oraz pkt 5 załącznika Nr 3 do Regulaminu („Oświadczenie właściciela nieruchomości”),
- § 4 ust. 2 pkt 1 załącznika Nr 1 „Regulamin udzielania dotacji...” w zakresie słów: „wzór której stanowi załącznik nr 6 do regulaminu” oraz załącznika nr 7 określającego wzór umowy,

z powodu istotnego naruszenia art. 403 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025r. poz. 647 z późn. zm.) oraz art. 251 i art. 252 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2025r. poz. 1483 z późn. zm.).

UZASADNIENIE

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie po zbadaniu doręczonej dnia 22 stycznia 2026 r. uchwały Rady Gminy Niedrzwica Duża, o której mowa w sentencji, stwierdziło na posiedzeniu w dniu 3 lutego 2026 r., że zawiera ona w części postanowienia naruszające prawo w sposób istotny.

Badaną uchwałą Rada uchwaliła Program budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na lata 2026-2029. W § 1 uchwały Rada wskazała, że Program poprzez dotację ma na celu ułatwienie właścicielom nieruchomości realizację indywidualnych przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy poza obszarem Aglomeracji Niedrzwica Duża, natomiast zasady udziału w Programie uregulowane zostały w „Regulaminie udzielania dotacji z budżetu Gminy Niedrzwica Duża w ramach Programu budowy przydomowych oczyszczalni ścieków w Gminie Niedrzwica Duża na lata 2026-2029”(dalej: Regulamin), stanowiącym załącznik Nr 1 do uchwały.

Na podstawie art. 403 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska rada gminy upoważniona została do określenia zasad udzielania dotacji celowej na finansowanie lub dofinansowanie kosztów

inwestycji związanych z ochroną środowiska obejmujących: 1) kryteria wyboru inwestycji, 2) tryb weryfikacji spełnienia tych kryteriów oraz 3) tryb postępowania w sprawie udzielenia dotacji celowej i sposób jej rozliczania. Przez "zasady udzielania dotacji" należy rozumieć ogólne i generalne postanowienia określające komu mogą być udzielane dotacje, jakie czynności ma wykonać podmiot ubiegający się o dotację, aby mógł ją otrzymać, a także na jakie zadania dotacja może być udzielona i w jakiej wysokości. Zasady udzielania dotacji to także tryb postępowania w sprawie udzielania dotacji – sposób postępowania z wnioskiem o udzielenie dotacji, wymagane dokumenty do rozpoznania tego wniosku, forma załatwienia wniosku, a także sposób rozliczenia dotacji.

Rada Gminy Niedzwica Duża w § 6 ust. 3 załącznika Nr 1 "Regulamin udzielania dotacji..." zdecydowała, że cyt. "Dotacja podlega zwrotowi wraz z należnymi odsetkami w przypadku:

- 1) likwidacji instalacji przed upływem pięciu lat od daty wypłaty dotacji,
- 2) stwierdzenia, że instalacja została wykonana niezgodnie z obowiązującymi przepisami, przez co jej funkcjonowanie może stwarzać zagrożenie dla środowiska,
- 3) stwierdzenia, iż przedstawione dokumenty stanowiące podstawę do wypłaty dofinansowania są niezgodne z prawdą bądź instalacja została wykonana niezgodnie z obowiązującymi przepisami,
- 4) stwierdzenia, iż w okresie pięciu lat od dnia wypłaty dofinansowania oczyszczalnia jest eksploatowana niezgodnie z zaleceniami producenta i obowiązującymi przepisami,
- 5) niewywiązania się z obowiązku zlikwidowania lub trwałego odłączenia po dokładnym oczyszczeniu istniejących urządzeń do gromadzenia ścieków w terminie do 90 dni od daty wypłaty dotacji".

W ocenie Kolegium RIO Rada Gminy, podejmując przedmiotową uchwałę na podstawie art. 403 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska, nie została upoważniona do regulowania zasad zwrotu dotacji. Zasady i terminy zwrotu dotacji niewykorzystanych, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości albo wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem oraz sankcje z tym związane zostały określone przez ustawodawcę w przepisach art. 251 i art. 252 ustawy o finansach publicznych i nie mogą być one modyfikowane, rozszerzane, ani też regulowane w sposób odmienny. Dotujący, żądając zwrotu dotacji, musi wykazać, że otrzymujący dotację wykorzystał ją niezgodnie z przeznaczeniem lub otrzymał nienależnie albo pobrał w nadmiernej wysokości. Zgodnie z art. 253 ustawy o finansach publicznych tylko odrębne ustawy mogą ustanawiać dodatkowe przesłanki zwrotu dotacji do budżetu. Ustawa Prawo ochrony środowiska nie określa okoliczności skutkujących obowiązkiem zwrotu dotacji innych niż wskazane w ustawie o finansach publicznych.

W związku z powyższym Kolegium za niezgodne z prawem Kolegium uznało zapisy § 6 ust. 3 załącznika Nr 1 "Regulamin udzielania dotacji...", określającego przesłanki zwrotu dotacji oraz pkt 5 załącznika Nr 3 do Regulaminu - „Oświadczenie właściciela nieruchomości”, stanowiącego zobowiązanie właściciela do zwrotu dotacji w przypadkach określonych w Regulaminie.

Dodatkowo należy podkreślić, że we wzorze umowy, stanowiącym załącznik do Regulaminu wskazano, że „w przypadku niewywiązania się z warunków niniejszej umowy oraz warunków

określonych w programie inwestor będzie zobowiązany do zwrotu dotacji wraz z należnymi odsetkami na konto gminy w terminie 30 dni od dnia otrzymania wezwania” (§7). Zapis ten narusza przepisy art. 252 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którymi dotacje udzielone z budżetu jednostki samorządu terytorialnego wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem podlegają zwrotowi do budżetu wraz z odsetkami wwysokości określonej jak dla zaległości podatkowych w ciągu 15 dni od dnia stwierdzenia takich okoliczności, a w przypadku gdy termin wykorzystania dotacji jest krótszy niż rok budżetowy – w terminie 15 dni po upływie terminu wykorzystania dotacji.

W § 4 ust. 2 Regulaminu Rada Gminy postanowiła, że inwestor będzie zobowiązany m.in. do zawarcia umowy regulującej zasady udzielenia dotacji, której wzór Rada określiła w załączniku do uchwały (przy czym w § 4 ust. 2 pkt 1 wskazano, że wzór umowy stanowi załącznik nr 6 do uchwały, podczas gdy jest to załącznik nr 7).

W ocenie Kolegium RIO regulacja ta wykracza poza zakres przyznanej organowi stanowiącemu delegacji określonej w art. 403 ust. 5 Prawo ochrony środowiska. Zakres delegacji wynikającej z przywołanego przepisu nie daje podstaw prawnych do regulowania w uchwale kwestii związanych z umową tym bardziej, że o udzieleniu dotacji celowej na podstawie umowy zawartej przez gminę z ubiegającym się podmiotem ustawodawca przesądził w ust. 6 tego przepisu. Normy prawne określone w art. 403 ust. 5 i ust. 6 ustawy Prawo ochrony środowiska nie upoważniają organu stanowiącego do regulowania kwestii związanych z zawieraniem umowy na udzielenie dotacji, a w szczególności nie dają podstaw do określania jej wzoru. Zawieranie umów stanowi etap wykonywania uchwały, który zgodnie z przepisami art. 30 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym należy do kompetencji organu wykonawczego.

Z pisma Przewodniczącego Rady Gminy Niedzwica Duża z dnia 9 lutego 2026 r. wynika, że Rada Gminy zgadza się z argumentami Kolegium i nie kwestionuje stanowiska RIO. Przewodniczący wskazał dodatkowo, że "działania Rady Gminy podyktowane były faktem, że w poprzednio obowiązującym na terenie Gminy Niedzwica Duża Programie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na lata 2021-2025 znajdował się wzór umowy i nie było to kwestionowane przez organy nadzoru". Kolegium stwierdza, że uchwała Rady Gminy Nr XXIX/157/21 z dnia 2 lutego 2021 r. (opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego pod nr 685) nie zawierała wzoru umowy o udzielenie dotacji. Pozostałe powołane przykładowo w piśmie uchwały konkretnych jednostek samorządu terytorialnego bądź nie zawierały zapisów dotyczących określenia wzoru umowy, bądź też ich nieważność w tym zakresie została stwierdzona przez organ nadzoru.

W tym stanie rzeczy orzeczono jak w sentencji.

Na tę uchwałę przysługuje Radzie Gminy Niedzwica Duża prawo wniesienia – za pośrednictwem Kolegium RIO w Lublinie - skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie, w terminie 30 dni od daty doręczenia tej uchwały.

Wykonanie uchwały powierza się prezesowi Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie.

Przewodniczący Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Lublinie

Piotr Prystupa

Otrzymują:

1. Rada Gminy Niedzwica Duża
2. Wójt Gminy Niedzwica Duża